

SOSYAL SİGORTALAR KANUNU, TARIM İŞÇİLERİ SOSYAL SİGORTALAR KANUNU, ESNAF VE SANATKÂRLAR VE DİĞER BAĞIMSIZ ÇALIŞANLAR SOSYAL SİGORTALAR KURUMU KANUNU İLE TARIMDA KENDİ ADINA VE HESABINA ÇALIŞANLAR SOSYAL SİGORTALAR KANUNUNA GÖRE GELİR VEYA AYLIK ALMAKTA OLANLARIN GELİR VE AYLIKLARINDA ARTIŞ VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN

(Resmi Gazete ile yayımı: 28.1.2004 Sayı: 25360)

Kanun No
5073

Kabul Tarihi
22.1.2004

MADDE 1.- 2004 yılı Ocak ayı ödeme dönemi ile 2005 yılı Ocak ayı ödeme dönemi arasında, 17.7.1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ve 17.10.1983 tarihli ve 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa göre;

a) Gelir veya aylık almakta olanlara, 2003 yılı Aralık ayı ödeme döneminde 8.1.2003 tarihli ve 4784 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununa Göre Gelir veya Aylık Almakta Olanlara Sosyal Destek Ödemesi Yapılması Hakkında Kanun uyarınca yapılan sosyal destek ödemesi tutarları gelir ve aylıklara eklenerek bulunacak gelir ve aylıklar ile 506 sayılı Kanunun geçici 76 ncı maddesine göre yapılan telafi edici ödemeler 2004 yılı Ocak ayı ödeme döneminden itibaren % 10 oranında, 2004 yılı Temmuz ayı ödeme döneminden itibaren de bir önceki aya göre % 10 oranında artırılarak ödenir.

b) 2004 yılında malullük veya yaşlılık aylığı bağlanması talebinde bulunan sigortalılar ile ölen sigortalıların hak sahiplerine bağlanacak aylıklar, 506 sayılı Kanunun 55, 61, 67 ve geçici 82 nci maddelerine göre 2004 yılı Ocak ayı itibarıyla hesaplanan aylık tutarları, 2004 yılı Ocak ayı ödeme döneminden itibaren % 10 oranında, 2004 yılı Temmuz ayı ödeme döneminden itibaren de bir önceki aya göre % 10 oranında artırılmak suretiyle belirlenir.

c) İş kazaları ile meslek hastalıkları sigortasından hak kazanılan gelirlere esas günlük kazanç hesabına giren son takvim ayı 2004 yılının birinci yarısına ait olanlara bağlanacak gelirler, son takvim ayı itibarıyla hesaplanan gelir tutarı % 10 oranında, 2004 yılı Temmuz ayı ödeme döneminden itibaren de bir önceki aya göre % 10 oranında artırılarak belirlenir. Son takvim ayı 2004 yılının ikinci yarısına ait olanlara bağlanacak gelirler, son takvim ayı itibarıyla hesaplanan gelir tutarı % 10 oranında artırılarak belirlenir. Ancak bunlara 2004 yılı Ocak ayı ödeme dönemine ait artış uygulanmaz.

d) Bağlanan gelir ve aylıklar ile telafi edici ödemelerin artırılmasında ve yukarıdaki (b) ve (c) bentleri uygulanmak suretiyle bağlanacak gelir ve aylıkların artırılmasında, 506 sayılı Kanunun ek 38 inci maddesi hükümleri; 2004 yılında malullük veya yaşlılık aylığı bağlanması talebinde bulunan sigortalılar ile ölen sigortalıların hak sahiplerinin 506 sayılı Kanunun geçici 82 nci maddesine göre 2004 yılı Ocak ayı itibarıyla hesaplanan aylıkları için, Ocak 2004 ile aylık başlangıç tarihi arasında Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan tüketici fiyatları indeksi artış oranları ile iş kazaları ile meslek hastalıkları sigortasından hak kazanılan gelirlere esas günlük kazanç hesabına giren son takvim ayı 2004 yılına ait olanların gelirlerinin artırılmasında 506 sayılı Kanunun ek 44 üncü maddesi hükümleri uygulanmaz.

MADDE 2.- 2.9.1971 tarihli ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile 17.10.1983 tarihli ve 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununa göre;

a) Malullük, yaşlılık ve ölüm aylığı alanların, 2003 yılı Aralık ayı ödeme döneminde aldıkları aylıklara, 4784 sayılı Kanuna göre ödenen sosyal destek ödemesi eklenerek bulunacak aylıklar, aylık ödeme tarihlerinden geçerli olmak üzere ayrıca 2004 yılı Ocak ayından itibaren % 10 oranında ve 2004 yılı Temmuz ayından itibaren de bir önceki aya göre % 10 oranında artırılarak ödenir.

b) 2004 yılında bağlanacak aylıklar 2003 yılı Aralık ayında yürürlükte bulunan gelir tablosu ve gösterge tutarları esas alınarak hesaplanır. Bu şekilde hesaplanan aylığa önce 8.1.2003 tarihli ve 4784 sayılı Kanuna göre hesaplanacak miktarda sosyal destek ödemesi eklenir ve bulunan tutar ayrıca (a) bendine göre artırılarak ödenir.

MADDE 3.- 1479 sayılı Kanun ile 2926 sayılı Kanuna tâbi sigortalılara yapılacak yardımlar ve yönetim giderlerini karşılamak üzere sigortalılardan alınacak primlere esas olan ve 2003 yılı Aralık ayında yürürlükte bulunan gelir tablosu ile katsayı sabit kalmak kaydıyla gösterge tablosu 2004 yılında % 20 oranında artırılarak uygulanır.

1479 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları ve 50 nci maddesinin ikinci cümlesi hükmü ile 2926 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin birinci fıkrası hükmü 2004 yılı için uygulanmaz.

MADDE 4.- 2926 sayılı Kanunun Anayasa Mahkemesince iptal edilen 33 üncü maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Primlere ve aylıklara esas gelir basamakları:

MADDE 33.- Bu Kanuna göre sigortalıların ödeyecekleri primler ile aylıkların hesabında, aşağıda tespit edilen basamak göstergelerinin katsayı ile çarpılması suretiyle bulunacak tutarlar esas alınır.

Gelir	
<u>Basamakları</u>	<u>Göstergeler</u>
1	2880
2	3270
3	3660
4	4050
5	4440

5073

22.1.2004

6	4830
7	5220
8	5610
9	6000
10	6390
11	6780
12	7170
13	7940
14	8690
15	9440
16	10190
17	10940
18	11690
19	12440
20	13190
21	13940
22	14690
23	15440
24	16190

Göstergelerin değiştirilmesine ve bağlanmış ve bağlanacak aylıklara uygulama tarihini belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

MADDE 5.- 2926 sayılı Kanununun Anayasa Mahkemesince iptal edilen 34 üncü maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Basamak seçilmesi:

MADDE 34.- Sigortalı bu Kanuna göre sigortalılığın başladığı tarihte 33 üncü maddeye göre belirlenen aylık gelir basamaklarından ilk oniki basamaktan dilediğini seçer ve en geç üç ay içinde Kuruma vereceği giriş bildirgesi üzerinde veya dilekçesinde yazılı olarak bildirir. Üç ay içinde basamak seçilmemesi halinde birinci basamak seçilmiş sayılır. Ancak, diğer sosyal güvenlik kanunlarına tâbi bir işte çalıştıktan sonra bu Kanun kapsamına girenlerin basamakları diğer sosyal güvenlik kanunları kapsamında geçirilen süre dikkate alınarak intibak ettirmek suretiyle belirlenir.

Bu Kanun kapsamından çıkarak diğer sosyal güvenlik kanunları kapsamında sigortalı olduktan sonra tekrar bu Kanun kapsamına girenlerin basamakları, diğer sosyal güvenlik kanunları kapsamında geçirilen süre dikkate alınarak daha önce buldukları son basamak üzerine intibak ettirmek suretiyle yeniden belirlenir.

MADDE 6.- 2926 sayılı Kanununun Anayasa Mahkemesince iptal edilen 35 inci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Basamak yükseltilmesi:

5073

22.1.2004

MADDE 35.- Sigortalının bu Kanuna göre seçtiği, intibak ettirildiği veya yükseltildiği ilk oniki basamakta bekleme süresi bir yıl, onüçüncü basamaktan itibaren her bir basamakta bekleme süresi ise iki yıldır.

İlk onbir basamakta sıra itibarıyla basamak yükseltilmesi, prim ödemeye ve talebe bakılmaksızın Kurumca yapılır. Onikinci basamaktan itibaren basamak yükseltilebilmesi için, sigortalının yazılı talepte bulunması ve talep tarihinden önceki dönem sonu itibarıyla prim ve diğer borçlarını ödemiş olması şarttır.

MADDE 7.- 506, 2925, 1479 ve 2926 sayılı kanunlara göre gelir ve aylık alanlara 2004 Mafî Yılı Bütçe Kanununun 49 uncu maddesinin bu Kanunla yürürlükten kaldırılan (r) bendine göre ayrıca sosyal destek ödemesi yapılmaz.

MADDE 8.- 506 sayılı Kanunun 37 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Yersiz veya haksız olarak geçici iş göremezlik ödeneği aldığı tespit edilenler yersiz veya haksız surette aldıkları geçici iş göremezlik ödeneğini üç katı olarak Kuruma iade etmek zorundadırlar.

MADDE 9.- 506 sayılı Kanunun 78 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazanç alt sınırı 18.321.000 TL., üst sınırı ise alt sınırın beş katıdır. Günlük kazanç alt sınırı her yıl 1 Ocaktan geçerli olmak üzere, yıllık programda öngörülen yıl sonu tüketici fiyat indeksi tahmini artış oranı kadar artırılarak bulunan tutara, gayrisafi yurt içi hâsıla sabit fiyatlarla gelişme hızı tahmini artış oranı uygulanmak suretiyle belirlenir. Ancak yıl içinde, tüketici fiyat indeksi artış oranının yıl sonu için öngörülenden daha yüksek gerçekleşmesi halinde, öngörülen oranın aşıldığı ayı takip eden ay başından geçerli olmak üzere günlük kazanç alt sınırı Bakanlar Kurulunca yeniden belirlenir. Bu şekilde belirlenecek günlük kazanç alt sınırının hesabında 1.000 liranın kesirleri 1.000 liraya tamamlanır.

MADDE 10.- 506 sayılı Kanunun 79 uncu maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

Bu maddenin birinci fıkrası uyarınca verilmesi gereken belgenin, internet, elektronik ve benzeri ortamda Kuruma gönderilmesinde; işyerinin ve belgenin niteliği, çalıştırılan sigortalı sayısı, illerin gelişmişlik durumu ile bilişim ve teknoloji alanındaki gelişmeler gibi hususları dikkate alarak, işverenleri zorunlu tutmaya Kurum Yönetim Kurulu yetkilidir.

Bu şekilde belirlenen işverenlerin yukarıda belirtilen yükümlülüğü, bu maddenin birinci fıkrasında öngörülen sürede yerine getirmemeleri halinde, bu Kanunun 140 ıncı maddesinin (c) fıkrasına göre işlem yapılır.

MADDE 11.- 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun ek 42 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

İşverenin, bu Kanunun 79 uncu maddesinin birinci fıkrasına göre Kuruma vermekle yükümlü olduğu belgenin internet, elektronik ve benzeri ortamda vermesi zorunlu olduğu halde, internet ya da Kurumun elektronik iletişim için kullandığı alternatif iletişim hatlarının tümünde birden meydana gelebilecek arızalar, Kurum bilgi işlem sistemlerinin herhangi bir nedenle hizmet dışı kalması sonucu, belgelerin Kanunda öngörülen sürenin son gününde Kuruma gönderilememesi ve primlerin yasal süresi

içinde ödenememesi halinde, internet veya elektronik ortamda hizmeti engelleyen bu durumların resmî nitelikteki belgelerle kanıtlanması kaydıyla, yukarıda belirtilen sorunların ortadan kalkmasını takiben ikinci iş gününün sonuna kadar belge internet veya elektronik ortamda verilir ve muhteviyatı primler de aynı sürede ödenirse bu yükümlülüklerin Kanunda öngörülen sürede yerine getirilmiş olduğu kabul edilir.

MADDE 12.- 29.7.2003 tarihli ve 4958 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun 35 inci maddesinde yer alan "68 inci maddesinin VII numaralı bendindeki" ibaresi "68 inci maddesinin VI numaralı bendindeki" şeklinde değiştirilmiş, 506 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin (I) numaralı bendinin (C) bendinin (a) alt bendinde yer alan "erkek" ibaresi madde metninden çıkarılmış, 80 inci maddesinin beşinci fıkrasına "Hazine Müsteşarlığınca açıklanacak" ibaresinden sonra gelmek üzere "bir önceki aya ait" ibaresi eklenmiş ve ek 3 üncü maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kurum sağlık tesislerinde mesai saatleri dışında acil sağlık hizmetleri hariç olmak üzere yürütülen sağlık hizmetlerinden, bu Kanunun 32, 35, 36, 40 ve 42 nci maddeleri uyarınca yararlananlardan sadece yapılacak muayene ve ameliyatları için her yıl Maliye Bakanlığınca yayınlanan tedavi yardımlarıyla ilgili bütçe uygulama talimatı ile belirlenen fiyatların % 25'ini geçmemek üzere Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulunun kararı ile belirlenecek oranda katkı payı alınır.

MADDE 13.- 506 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 89.- 1.1.2000 tarihinden önce bağlanan malullük, yaşlılık ve ölüm aylıkları ve iş kazası ile meslek hastalığı sonucu bağlanan ölüm gelirleriyle geçici 82 nci madde gereğince bağlanan ve bağlanacak aylıklar; 506 sayılı Kanunun 4447 sayılı Kanunla değiştirilmeden önceki 96 ncı maddesi hükümleri uygulanmak suretiyle 31.12.1999 tarihi itibarıyla hesaplanarak bu tarihten sonra gelir ve aylıklarda yapılan artışların eklenmesi sonucunda bulunan miktarın altında olamaz.

GEÇİCİ MADDE 90.- 1.1.2004 ile 30.6.2004 tarihleri arasında; sigortalının günlük kazancı, bu Kanunun 78 inci maddesine göre belirlenen günlük kazancın alt sınırının altında ise, bu kazanç ile alt sınır arasındaki farka ait işverence ödenmesi gereken sigorta primlerinin, işsizlik sigortası priminin ve sosyal güvenlik destek priminin sigortalı ve işveren hisselerinin tümü, bu tarihler arasındaki aylara ait prim tahakkukuna esas belgelerin en geç 2.8.2004 tarihine kadar verilmesi kaydıyla Hazinece karşılanır.

Hazinece karşılanacak tutarları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinin ilgili tertibinden Sosyal Sigortalar Kurumuna aktarılan ödenekten mahsup etmeye Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yetkilidir.

Hazinece karşılanacak olan prim tutarının Sosyal Sigortalar Kurumuna ödenmesine ilişkin usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlıkça müştereken belirlenir.

MADDE 14.- 1479 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Tabloda yer alan gelir basamakları her yıl 1 Ocaktan geçerli olmak üzere, önce yıllık programda öngörülen yıl sonu tüketici fiyat indeksi tahmini artış oranı kadar artırılarak bulunan tutara, gayrisafı yurt içi hâsıla sabit fiyatlarla gelişme hızı tahmini artış oranı uygulanmak suretiyle belirlenir. Ancak yılı içinde tüketici fiyat indeksi artış

5073

22.1.2004

oranının yıl sonu için öngörülenden yüksek gerçekleşmesi halinde öngörülen oranın aşıldığı ayı takip eden aybaşından geçerli olmak üzere gelir basamakları Bakanlar Kurulunca yeniden belirlenir.

MADDE 15.- 1479 sayılı Kanunun ek 20 nci maddesinin birinci fıkrası ile üçüncü fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bu Kanuna göre yaşlılık aylığı bağlananlardan, 24 üncü maddenin (I) numaralı bendinde belirtilen çalışmalarına devam edenlerin veya daha sonra çalışmaya başlayanların, sosyal yardım zammı dahil tahakkuk eden aylıklarından, aylığın bağlandığı veya tekrar çalışmaya başlanıldığı tarihi takip eden aybaşından itibaren, çalışmalarının sona erdiği ay dahil % 10 oranında sosyal güvenlik destek primi kesilir.

Diğer sosyal güvenlik kanunlarına göre yaşlılık ve malullük aylığı bağlananlardan, 24 üncü maddenin (I) numaralı bendinde belirtilen kapsamda çalışmaya başlayanlar, çalışmaya başladıkları ayı takip eden ay başından itibaren, çalışmalarının sona erdiği ay dahil, bu Kanunun 50 nci maddesine göre belirlenen onikinci gelir basamağının %10' u oranında sosyal güvenlik destek primi öderler.

MADDE 16.- 24.7.2003 tarihli ve 4956 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun ve Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Yürürlükten Kaldırılması ve Bu Kanunlara Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanunun 56 ncı maddesinin (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

d) 2926 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (c) bendi , ikinci kısmındaki 14, 18 ve 24 üncü maddeleri hariç diğer maddelerinin tamamı, üçüncü kısmındaki 31 inci maddesi hariç diğer maddelerinin tamamı, dördüncü kısmındaki 40 ncı madde dahil 62 nci maddeye kadar olan maddelerinin tamamı ile ek 2 nci maddesi, geçici 1, 3, 4, 5, 6 ve 7 nci maddeleri bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren, ikinci kısmında yer alan 14,18, 24 üncü maddeleri ile üçüncü kısmında yer alan 31 inci maddesi 1.1.2005 tarihinden itibaren,

MADDE 17.- 506 sayılı Kanunun 60 ncı maddesinin (C) bendinin son paragrafı, 24.12.2003 tarihli ve 5027 sayılı 2004 Malî Yılı Bütçe Kanununun 49 uncu maddesinin (h) bendinin ikinci, üçüncü ve dördüncü paragrafları ile (r) bendi bu Kanunun yayımı tarihinde, 2926 sayılı Kanunun bu Kanunla yeniden düzenlenen 33, 34 ve 35 inci maddeleri 1.1.2005 tarihinde yürürlükten kalkar.

Yürürlük

MADDE 18.- Bu Kanunun;

a) 1 ve 2 nci maddeleri 2004 yılı Ocak ayı ödeme döneminden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

b) 3, 7, 9 ve 13 üncü maddeleri 1.1.2004 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

c) 4, 5, 6 ncı maddeleri 8.8.2001 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

d) 12 nci maddesi 1.2.2004 tarihinde,

e) 10 ve 11 inci maddeleri 1.5.2004 tarihinde,

f) 14 üncü maddesi 1.1.2005 tarihinde,

g) 16 ncı maddesi 2.8.2003 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

5073

22.1.2004

h) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,
Yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
37	41	205
39	45	180
39	46	264
39	46	281:304

I- Gerekçeli 354 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 46 ncı Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Plan ve Bütçe, Esas Sağlık Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/745